

Sygn. akt V CSK 227/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku M. S.

przy uczestnictwie Skarbu Państwa - Naczelnika Urzędu Skarbowego

w N.

o wykreślenie hipoteki,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 30 stycznia 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika

od postanowienia Sądu Okręgowego w Ś.

z dnia 20 lutego 2013 r.

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Na wniosek M. S. Sąd Rejonowy w K. wykreślił wpisy hipotek przymusowych w księgach wieczystych prowadzonych dla nieruchomości wnioskodawcy, mających zabezpieczać wierzytelności Skarbu Państwa o zapłatę podatku dochodowego od osób fizycznych. Postanowieniem z 20 lutego 2013 r. Sąd Okręgowy w Ś. oddalił apelację Skarbu Państwa reprezentowanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w N. od tych wpisów.

Skargę kasacyjną od postanowienia Sądu Okręgowego z 20 lutego 2013 r. wniósł Skarb Państwa reprezentowany przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w N., zastępowany przez radcę prawnego ustanowionego przez ten organ.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Art. 4 ust. 4 pkt 1 ustawy z 8 lipca 2005 r. o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 169, poz. 1417 ze zm. - dalej: „ustawa o Prokuraturii”), w brzmieniu obowiązującym do 12 czerwca 2009 r. przewidywał, że wyłączne zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym nie obejmuje spraw rozpoznawanych w postępowaniu wieczystoksięgowym. Przepis ten został znowelizowany z dniem 12 czerwca 2009 r., gdy weszła w życie ustawa z 19 marca 2009 r. o zmianie ustawy o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz. U. Nr 79, poz. 660 - dalej: „ustawa nowelizacyjna”).

W wyniku powyższych zmian od dnia 12 czerwca 2009 r. do zadań Prokuraturii Generalnej należy wyłączne zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przed Sądem Najwyższym, z zastrzeżeniem art. 8b ust. 5, który przewiduje, że w przypadku przekazania podmiotowi reprezentującemu Skarb Państwa do prowadzenia sprawy lub grupy spraw, w których zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną, jest obowiązkowe, podmiot ten wykonuje zastępstwo procesowe Skarbu Państwa również przed Sądem Najwyższym. Zgodnie z art. 8b ust. 1 możliwość przekazania przez Prokuratorię Generalną zastępowania Skarbu Państwa innemu podmiotowi dotyczy tylko przypadków

zastępstwa obowiązkowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1, nie obejmuje zatem spraw wieczystoksięgowych, nie wymienionych w tym przepisie, w których zastępstwo procesowe Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną przed sądami powszechnymi nie jest obowiązkowe (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 19 września 2013 r., I CZ 77/13, Lex nr 1375138). Zgodnie zatem z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o Prokuraturii, w postępowaniu przed Sądem Najwyższym toczącym się w sprawie wieczystoksięgowej, zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną jest wyłączne. Oznacza to, że do wniesienia skargi kasacyjnej w takiej sprawie w imieniu Skarbu Państwa uprawniona jest wyłącznie Prokuratoria Generalna, natomiast pozbawiony jest zdolności postulacyjnej podmiot działający w postępowaniu przed sądami powszechnymi jako *stacio fisci* Skarbu Państwa, reprezentowany przez radcę prawnego lub adwokata (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 13 marca 2012 r., V CSK 244/11, OSNC- ZD 2013, nr 3, poz. 60).

Jak wskazał Sąd Najwyższy między innymi w postanowieniach z 30 sierpnia 2006 r. I CSK 192/06 (niepubl.), z 31 sierpnia 2006 r. I CZ 47/06 (OSNC 2007, nr 5, poz. 75) i z 12 grudnia 2006 r. I CSK 415/06 (niepubl.), z art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o Prokuraturii wynika także norma o charakterze procesowym przyznająca zdolność postulacyjną przez Sądem Najwyższym wyłącznie Prokuratorii Generalnej i pozbawiająca jednocześnie tej zdolności adwokatów i radców prawnych. Przepis art. 87¹ § 3 k.p.c. należy zatem interpretować w ten sposób, że w sprawach, w których obowiązuje wyłączne zastępstwo Skarbu Państwa przez Prokuratorię Generalną, nie jest dopuszczalne zastępowanie go przez jakikolwiek inny podmiot. Obejmuje to także czynności związane z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowane przed sądem niższej instancji, takie jak wniesienie skargi kasacyjnej.

Ponieważ niniejsza sprawa została wszczęta już po wejściu w życie ustawy nowelizacyjnej, nie mają w niej zastosowania przepisy przejściowe zawarte w art. 2 tej ustawy, w tym regulacja przewidziana w ust. 3 stanowiąca, że sprawy przed Sądem Najwyższym, w których, zgodnie z przepisami ustawy o Prokuraturii Generalnej w brzmieniu nadanym ustawą nowelizacyjną, po dniu jej wejścia w życie, zastępstwo procesowe Skarbu Państwa jest wyłączne, prowadzi się na

dotychczasowych zasadach, o ile przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizacyjnej zostały podjęte czynności procesowe przed Sądem Najwyższym lub czynności procesowe związane z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowane przed sądem niższej instancji.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną jako niedopuszczalną, bowiem wniesioną przez osobę nieuprawnioną.